

Budgetunderlag 2018–2020

Brottförebyggande rådet

brå

Brå – kunskapscentrum för rättsväsendet

Myndigheten Brå verkar för att brottsligheten minskar och tryggheten ökar i samhället. Det gör vi genom att ta fram fakta och sprida kunskap om brottslighet, brottsbekämpning och brottsförebyggande arbete, till i första hand regeringen och myndigheter inom rättsväsendet.

URN:NBN:SE:BRA-699

© Brottsförebyggande rådet 2017

Brottsförebyggande rådet, Box 1386, 111 93 Stockholm
Telefon 08-527 58 400, e-post info@bra.se, www.bra.se

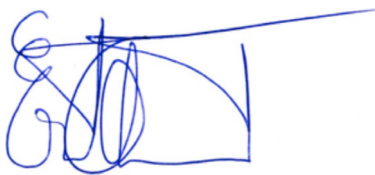
Hemställan

Utifrån budgetunderlagets redogörelse hemställer Brottsförebyggande rådet (Brå) att regeringen beslutar

att föreslå riksdagen att fastställa anslaget 1:7 *Brottsförebyggande rådet* för år 2018 till 113 581 tkr samt beräkna en anslagsnivå för åren 2019 på 115 926 tkr och 2020 på 118 473 tkr.

att föreslå riksdagen att de i budgetpropositionen aviserade anslagsnivåerna för anslaget 1:15 *ap.1 Bidrag till lokalt brottsförebyggande arbete* från och med 2018 justeras med pris- och löneomräkning (PLO).

Detta budgetunderlag har beslutats av Brås generaldirektör Erik Wennerström efter föredragning av förvaltningschef Björn Borschos.

Erik Wennerström
Generaldirektör

Björn Borschos
Förvaltningschef

Innehåll

Inledning	5
Ekonomiska förutsättningar	6
Övergripande verksamhetsprioriteringar	7
Fortsatt höga förväntningar på myndigheten	7
Verksamheten under åren 2018–2020	9
1. Utveckling av ny och befintlig statistik	9
2. Utökade forsknings- och utvecklingsinsatser för myndigheterna i rättsväsendet	13
3. Utveckling av lokalt brottsförebyggande arbete	15
Förslag till finansiering av Brås verksamhet åren 2018–2020 ...	17
Ny anslagsnivå säkerställer myndighetens verksamhet	17
Översikt av anslagsfinansierad verksamhet samt lån i Riksgälden	19

Inledning

Regeringens mål för kriminalpolitiken är att minska brottsligheten och öka människors trygghet. En viktig uppgift för Brå, som myndighet inom rättsväsendet, är att bidra till att målen uppnås. Brås roll är att vara ett centrum för forskning och utveckling inom rättsväsendet. Därmed tar myndigheten ett särskilt ansvar för kunskapsutvecklingen inom det kriminalpolitiska området och stödjer såväl brottsbekämpande som brottsförebyggande arbete.

Brå initierar och bedriver forsknings- och utvecklingsarbete för att ge regeringen och myndigheterna i rättsväsendet konkreta underlag för åtgärder och prioriteringar, samt bistår regeringen löpande i kriminalpolitiska frågor. Myndigheten ansvarar också för den officiella kriminalstatistiken och en del annan periodisk statistik och har till uppgift att följa, analysera och rapportera om kriminalstatistiken, brottsligheten och samhällets reaktioner på brott. Brå stödjer också utvecklingen av det lokala brottsförebyggande arbetet, bland annat genom att ge ett kunskapsbaserat och kvalificerat stöd till lokala aktörer inom framför allt rättsväsendet. Internationellt arbetar myndigheten genom främst EU och FN, samt genom den årliga forskningskonferensen *The Stockholm Criminology Symposium*. Enskilda forskningsprojekt genomförs också i samarbete med aktörer i andra länder och med andra internationella institutioner.

Brå kan beskrivas som ett stabsorgan på det kriminalpolitiska området, vilket innebär att regeringen är Brås viktigaste avnämare. Förutom regeringen bistår Brå regeringens myndigheter och även kommittéer med kunskapsunderlag. Myndigheten medverkar också till att verksamheterna på det kriminalpolitiska området utvecklas och effektiviseras, vilket bygger på ett nära och förtroendefullt samarbete med övriga myndigheter inom rättsväsendet.

Myndighetens produktion av kunskap, fakta och statistik är effektiv och omfattande. Produktionen resulterar i olika typer av produkter som är lättillgängliga och användbara för målgrupperna. Den kontinuerliga anpassningen av Brås olika produkter till målgruppernas behov är en förutsättning för att Brås spridning av kunskap ska nå fram och göra avtryck i rättsväsendets verksamheter.

Ekonomiska förutsättningar

Brottsförebyggande rådets ekonomi är i balans. I budgetpropositionen för 2017 förstärktes myndighetens anslag 1:7 *Brottsförebyggande rådet* med 12 000 tkr. I budgetpropositionen för 2016 ökade regeringen myndighetens anslag 1:15 *Bidrag till lokalt brottsförebyggande arbete* med 15 000 tkr, efter att anslaget har varit oförändrat sedan mitten av 2000-talet. Detta skulle bidra till att genomföra regeringens prioritering av brottsförebyggande insatser. Anslaget förstärktes 2017 med ytterligare 25 000 tkr. Denna ökning av anslaget, som syftar till att stödja länsstyrelsernas regionala brottsförebyggande arbete, disponeras inte av myndigheten.

Ökningen av anslaget 1:7 *Brottsförebyggande rådet* syftar till att utveckla statistik för bättre uppföljning och styrning av rättsväsendet, vilket Brå har äskat medel för i tidigare budgetunderlag. Bakgrunden till resursbehovet är att regeringen sedan 2015 inte anslår någon särskild finansiering av myndighetens statistikutveckling, som bedrivs med utgångspunkt i det omfattande myndighetsgemensamma arbetet med att utveckla och digitalisera rättsväsendets informationsförsörjning. Utgångspunkten har därmed varit att allt sådant arbete vid Brå måste finansieras inom myndighetens ramanslag. I syfte att minska kostnaderna har myndigheten därför genomfört en kompetensväxling från konsulter till fast anställd personal. Växlingen inleddes 2015 och beräknas få helårseffekt från och med 2018 års budget. Sammantaget beräknas kompetensväxlingen leda till en kostnadsminskning motsvarande 10 miljoner kronor i relation till när regeringen anslög särskilda medel. Utökningen av antalet fast anställda it-resurser, till följd av kompetensväxlingen, har belastat anslaget och till stor del gjorts på bekostnad av övrig verksamhet. En ansenlig del av det ökade anslaget behöver därför användas för att stärka myndighetens forskningsverksamhet.

Det justerade anslaget kompenserar för de senaste årens ökade kostnader och eliminerar de risker detta medfört. Regeringens satsning på myndighetens verksamhet gör det möjligt att förstärka och utveckla arbetet inom forskningsverksamheten och ökar förutsättningarna för att Brå ska kunna stärka sin roll som kunskapscentrum för rättsväsendet. Myndigheten får också bättre förutsättningar att möta regeringens önskemål, inte bara avseende att förstärka och utveckla kvaliteten på forsknings- och utvecklingsinsatser utan även att kunna svara upp mot de behov som identifierats och öka kunskapsproduktionen volymmässigt. Vidare kan resultatet av de investeringar som hittills gjorts inom arbetet med rättsväsendets informationsförsörjning nu ytterligare omhändertas och vidareutvecklas.

Övergripande verksamhetsprioriteringar

I enlighet med Brås verksamhetsprioriteringar har flertalet omfattande satsningar genomförts inom myndighetens samtliga verksamhetsområden. Tidigare genomförda satsningar inom området statistik har resulterat i att myndigheten etablerat två viktiga funktioner. Den första av dem, *funktionen för utveckling av rättsstatistik*, bidrar till att utveckla ny statistik i allmänhet och statistik som möjliggörs av digitaliseringen av rättsväsendet i synnerhet. Den andra, *funktionen för analys av statistik om brottsutvecklingen och om myndigheternas verksamhetsresultat*, bidrar med analyser av brottsutvecklingen och verksamhetsresultaten inom rättsväsendets myndigheter. Funktionerna är centrala för myndighetens möjligheter att möta rättsväsendets behov och regeringens förväntningar. Därför förblir verksamheten vid de två funktionerna viktiga områden även framöver.

Tidigare satsningar inom området forskning och utveckling har inneburit att Brå, genom ett utökat samarbete inom rättsväsendet, kunnat genomföra uppdraget att identifiera angelägna utvecklingsområden för rättsväsendet. Men det har också inneburit att myndigheten närmat sig rättsväsendets övriga myndigheter för att inhämta kunskap om deras behov, bidra med stöd till myndigheterna i deras verksamhetsutveckling samt säkerställa att Brås kunskap kommer till nytta för dem. Brå har också utvecklat karaktären på myndighetens produkter, för att säkerställa att målgrupperna ska kunna tillgodogöra sig de resultat och den kunskap som forskningen leder till. I många fall har detta lett till ökade insatser gällande stöd, föreläsningsserier, deltagande i referens- och styrgrupper med mera.

Satsningen inom verksamheten stöd till lokalt brottsförebyggande arbete har inte bara inneburit en ökning av antalet personella resurser, utan även att Brå kunnat utöka befintlig verksamhet och tillföra nya arbetsområden. Nya verksamheter har bland annat varit utbildnings-satsningar och riktat kunskaps- och ekonomiskt stöd. Resursförstärkningen inom verksamhetsområdet har alltså bidragit till en avsevärd ökning av verksamheten. Brå kommer fortsättningsvis ha siktet inställt på att i ännu högre grad stödja det brottsförebyggande arbetet på samtliga nivåer.

Fortsatt höga förväntningar på myndigheten

Regeringens förväntningar på Brå är högre än tidigare och berör myndighetens samtliga verksamhetsområden. Myndigheten bedömer, utifrån signaler från uppdragsgivaren, att Brå ska fortsätta att utveckla verksamheten vad gäller såväl statistik som forskning och utveckling samt stöd till lokalt brottsförebyggande arbete. Inom verksamhetsområdet statistik ska myndigheten fokusera på utveckling av ny statistik, särskilt sådan som möjliggörs genom digitaliseringen av rättsväsendets informationsförsörjning samt på analyser av brottsutvecklingen och myndigheternas verksamhetsresultat. Verksamhetsområdet forskning och utveckling ska fokusera insatserna på nära samverkan med myn-

digheter i rättsväsendet, för att utveckla deras verksamheter. Inom området stöd till lokalt brottsförebyggande arbete ska verksamheten framför allt fokusera på att utveckla ett kunskapsbaserat brottsförebyggande arbete över hela landet. Det fortsatta arbetet inom dessa områden under kommande år beskrivs närmare i stycket *Verksamheten 2018–2020*.

Verksamheten under åren 2018–2020

Brå bedömer att nyss beskrivna och övergripande verksamhetsprioriteringar även bör styra verksamheten i det lite längre perspektiv som detta budgetunderlag avser, det vill säga åren 2018–2020. Nedan utvecklas vart och ett av myndighetens tre primära verksamhetsområden.

Det första primära verksamhetsområdet för Brå är **statistik**. Som ansvarig för den officiella kriminalstatistiken producerar myndigheten statistik över brottslighet och samhällets reaktioner på brott, vilket innebär en it-intensiv förvaltning och utveckling av statistiksystemen för att möta rättsväsendets och samhällets informationsbehov. Till statistikprodukterna hör Nationella trygghetsundersökningen (NTU) och statistiken över hatbrott.

Det andra stora och viktiga verksamhetsområdet för Brå är **forskning och utveckling**. Myndighetens kunskaps- och faktagenerering bygger i stor utsträckning på tillämpad forskning med omfattande intern och extern kvalitetssäkring. Viktiga arbetsuppgifter är också att bistå andra myndigheter och aktörer genom att leverera, tolka och förklara forskningsresultat och statistik.

Det tredje stora och viktiga verksamhetsområdet för Brå är **stödet till det lokala brottsförebyggande arbetet**. Verksamheten består i att bevaka och hämta in forskning och praktiska erfarenheter, att ha en nära konsultativ dialog med lokala brottsförebyggande aktörer om deras förutsättningar och behov samt att på ett målgruppsanpassat sätt kommunicera inhämtad kunskap som matchar aktörernas behov.

Oberoende av verksamhetsområde kommer myndigheten under kommande år att fortsätta att utveckla sin kapacitet som en attraktiv arbetsplats och att bidra till ökad effektivitet, ökad kvalitet och utveckling av verksamheten hos myndighetens målgrupper. Arbetet kommer även fortsättningsvis att genomsyras av ett fokus på verksamheterna i rättsväsendet, vad avser både samverkan och kommunikation. Dessutom kommer myndigheten genom regeringens prioritering att öka kapaciteten att ge stöd till det lokala brottsförebyggande arbetet. Därtill kommer det omfattande och övergripande uppdraget att jämställdhetsintegrera myndighetens verksamhet, som i enlighet med regeringens styrning inleddes under 2016 och som kommer att pågå till och med 2018.

1. Utveckling av ny och befintlig statistik

Det är helt centralt att det finns tillgång till relevant statistik av god kvalitet som gör det möjligt att följa och bedöma såväl brottsligheten som rättsväsendets verksamheter. Efterfrågan ökar ständigt på statistik som kan ligga till grund för bedömningar av vilka konsekvenser som reformarbetet i rättsväsendet medför, och över huvud taget hur myndigheternas verksamhetsresultat utvecklas. En dimension som kommer att tillföras utvecklingen av ny statistik under kommande år följer av

det fortsatta arbetet med att jämställdhetsintegrera myndighetens produktion. En övergripande målsättning inom statistikverksamheten är att Brås målgrupper ska ges en mer fullödig statistisk bild, där likheter och skillnader beträffande brott och utsatthet mellan män och kvinnor samt pojkar och flickor tydliggörs. Detta ger i sin tur förbättrat underlag för exempelvis prioriteringar och val av insatser.

Brå kan delta i arbetet med att digitalisera rättskedjan

En förutsättning för regeringens styrning av rättsväsendets myndigheter är att verksamheterna kan följas upp på ett enhetligt sätt. I rollen som statistikansvarig myndighet har Brå i dag uppdraget att ta fram en officiell och kvalitetsstämplad bild av verksamheterna i brottmålsprocessen, som bland annat ska tjäna som underlag för regeringens styrning och uppföljning av myndigheterna. Brå har på ett naturligt sätt detta fokus när informationsutbytet inom rättsväsendet digitaliseras och utvecklas, och det kan konstateras att Brås deltagande i det myndighetsgemensamma arbetet är centralt för att förverkliga regeringens ambition. Det fortsatta digitaliseringsarbetet intensifieras genom att myndigheterna som samverkar kring rättsväsendets informationsförsörjning under hösten 2017 ska redovisa en plan för hur det fortsatta arbetet ska bedrivas från och med 2018. Det är inte möjligt att i dag överblicka i vilken omfattning och med vilken takt arbetet kommer att bedrivas under perioden som detta budgetunderlag avser. En omfattande uppgift som sannolikt behöver hanteras under perioden är att utveckla nödvändigt systemstöd som hanterar att Domstolsverket ansluter sitt verksamhets-system till det rättsväsendegemensamma informationsutbytet. Utgångspunkten är emellertid att ett sådant arbete ska rymmas inom myndighetens befintliga resurser.

Utveckling av ny rättsstatistik

En huvuduppgift för Brå, utöver att säkerställa fortsatt produktion av kriminalstatistiken, är att ta tillvara de möjligheter som digitaliseringen inom rättsväsendet innebär för framtidens statistik, i fråga om målgruppsanpassad statistik, mer kunskapsbaserad styrning av rättsväsendets myndigheter och utvecklad kunskapsproduktion. För att uppnå detta bedriver myndigheten två omfattande projekt. För det *första* lägger Brå stora resurser på anpassningar för att säkerställa att myndigheten kan ta emot och använda information i de nya formaten. Det bedrivs i ett internt projekt, benämnt RÄLS. Det handlar här både om att säkerställa fortsatt produktion av befintlig statistik och att se till att de nya grunduppgifterna skapar möjligheter att utveckla helt nya statistikprodukter. Arbetet är förenat med omfattande koordinering och kontakt med övriga medverkande myndigheter. För det *andra* utvecklar Brå ny statistik som möjliggörs av det utvecklade informationsutbytet inom rättsväsendet. Detta arbete bedrivs i ett internt projekt, benämnt SPURT. Enligt plan kommer detta projekt att avslutas 2017, men arbetet att utveckla såväl statistiksystemet som ytterligare ny statistik kommer att bedrivas även fortsättningsvis och i oförminskad takt.

Mycket av utvecklingsarbetet bedrivs inom den särskilt inrättade funktionen för utveckling av rättsstatistik, och siktet är inställt på i första hand två primära områden för ny statistik, nämligen verksamhetsstatistik och individstatistik. Inledningsvis har myndigheten påbörjat utvecklingen av verksamhetsstatistik, och då särskilt flödesstatistik och indikatorer för uppföljning av resultat och effektivitet inom rättsväsen-

det, exempelvis statistik om handläggningstider. Den komplicerade praktiska situationen i myndighetssamarbetet, i kombination med Brås tidigare begränsade it-resurser, har inneburit att arbetet dragit ut på tiden. För att ändå möjliggöra en rapportering av ny statistik har en provisorisk lösning med högre grad av manuell hantering tagits fram. Som ett första steg presenterade Brå trots detta en grundläggande utformning av en verksamhetsstatistik för regeringen 2015. Under innevarande år kommer myndigheten att arbeta med nödvändig vidareutveckling av verksamhetsstatistiken. Målsättningen är att den nya verksamhetsstatistiken ska vara färdigutvecklad och kvalitetssäkrad vid utgången av 2017.

Under kommande år prioriterar myndigheten att utveckla annan ny statistik. Inledningsvis ny individbaserad statistik, i första skedet om målsägare. Statistiken kan där föras över olika brottstyper som målsägare utsatts för, liksom deras kön och ålder med mera. Med tiden införlivas de nya statistikprodukterna i den officiella kriminalstatistiken och i myndighetens ordinarie produktionsprocess. Till saken hör att de nya statistikprodukter som Brå planerar att ta fram innebär ett påtagligt tillskott till Brås samlade produktflora. I arbetet ingår därför att hantera de successivt ökade produktions-, drifts- och förvaltningskostnader som följer av de nyutvecklade statistikprodukterna.

Nyttan med rättsväsendets digitalisering säkerställs

För att säkerställa nyttan som uppstår i samband med digitaliseringen av rättsväsendet får inte Brå bygga sig fast i en provisorisk lösning för den nya statistiken. Under kommande år måste Brå därför bedriva omfattande arbete med att ta fram en långsiktigt hållbar och robust lösning, vilket alltså måste ske parallellt med användningen av den provisoriska lösningen. Även om den ökade komplexiteten på kort sikt innebär ökade krav på arbetet med it-utveckling, förväntas kostnadseffektiviteten avseende utveckling och förvaltning öka på sikt. Detsamma gäller för produktion av den nya statistiken. Resultaten av de pågående och planerade satsningarna blir därmed till påtaglig nytta.

Förmågan att utveckla ny statistik, lämna underlag till intern och extern kunskapsproduktion samt indirekt stärka regeringens förmåga att styra myndigheterna har förbättrats. Brå bedömer att kostnaderna för utvecklingen av ny och befintlig statistik kommer att plana ut från och med 2018, då kompetensväxlingen förväntas vara genomförd fullt ut. Med utgångspunkt i de anslagsnivåer som angetts i 2017 års budgetproposition för åren 2018–2020 bedömer Brå att förutsättningarna för att säkerställa genomförandet av satsningarna på alltifrån konstruktion och produktion till drift och förvaltning framstår som rimliga.

Den nationella trygghetsundersökningen (NTU) reformeras

En årlig central statistikprodukt från Brå är Nationella trygghetsundersökningen (NTU). Den statistiken baseras på en frågeundersökning som vänder sig till ett slumpmässigt urval på 20 000 personer i åldrarna 16–79 år. Brå anlitar Statistiska centralbyrån (SCB) för urvalsdragning och datainsamling, och datamaterialet är en av myndighetens huvudkällor för analyser av brottsutvecklingen, liksom för många av myndighetens regeringsuppdrag inom forskningen. Undersökningen ger besked om såväl omfattning som utveckling vad gäller människors utsatthet för brott, deras otrygghet och deras förtroende för och erfarenheter av

rättsväsendet – och har blivit den främsta nationella källan till kunskap på området.

NTU nämns allt oftare för varje budgetproposition, och undersökningens resultat har lyfts som argument i samband med olika satsningar inom rättsväsendet. Efter den senaste NTU-publiceringen har resultatet uppmärksammats i högre grad än vanligt; exempelvis har resultaten utgjort kunskapsunderlag i partiledardebatten, där politikens inriktning formas. Det vittnar om vilken betydelse ett oberoende kunskapsunderlag har för en kunskapsbaserad utveckling av kriminalpolitiken. En fortsatt utveckling av NTU är en förutsättning för att kunna genomföra analyser av det slag som regeringen efterfrågar.

Liksom för andra stora frågeundersökningar som riktar sig till allmänheten ökar bortfallet i NTU över tid. Svårigheten att nå respondenterna har successivt drivit upp kostnaderna för datainsamlingen. Att avtalskostnaden för NTU årligen ökar, samtidigt som svarsfrekvensen sjunker, gör det dubbelt problematiskt. Av detta skäl bedriver Brå ett arbete med att se över undersökningens metodologiska upplägg, i syfte att förhindra att svarsfrekvensen minskar ytterligare, vilket hotar tillförlitligheten. Under 2017 prövar Brå ett annat undersökningsupplägg, inklusive andra datainsamlingsmetoder. I detta arbete analyseras också i vilken omfattning urvalet behöver utökas för att göra det möjligt att redovisa resultat ned på lägre geografiska och organisatoriska nivåer, exempelvis i överensstämmelse med polisens indelning i områden. Om sättet på vilket NTU genomförs förändras, kan det bli nödvändigt att vidta åtgärder som säkerställer undersökningens användbarhet och jämförbarhet över tid. Viktiga perspektiv som behöver vägas mot varandra i valet av åtgärder är metodologisk noggrannhet och kostnadsmedvetenhet. Eftersom användarna ställer stora krav på undersökningens kvalitet och jämförbarhet med tidigare års resultat, krävs dessutom en gedigen utvärdering av hur den förändrade metoden påverkar resultaten, detta för att säkerställa NTU:s fortsatta användbarhet.

Brå har tidigare konstaterat att en övergång till ett nytt undersökningsupplägg syftar till att kostnadseffektivisera genomförandet, men att de speciella förutsättningar som råder innebär ökade kostnader under en övergångsperiod. Parallellt med att se över NTU:s metodologiska upplägg har Brå och Polismyndigheten inlett ett samarbete som syftar till att genomföra en trygghetsundersökning där resultaten kan presenteras på lokalpolisområdesnivå. Undersökningen, som huvudsakligen finansieras av Polismyndigheten, har ett annat metodologiskt upplägg och tio gånger så stort urval som ordinarie NTU. Erfarenheterna från det arbetet kommer vara avgörande för att utforma en reformerad NTU. Det avsevärt mycket större urvalet möjliggör en resultatredovisning där statistiken presenteras ner på lokalpolisområden, och därmed lokala bedömningar av förtroendet för polisen och rättsväsendet, liksom trygghet och utsatthet. På det viset utgör undersökningen en viktig temperaturmätning av situationen i landet, och därför är myndighetens förhoppning att undersökningen ska genomföras även kommande år.

2. Utökade forsknings- och utvecklingsinsatser för myndigheterna i rättsväsendet

Till Brås viktigaste uppgifter hör att följa och analysera olika aspekter av brottsligheten och myndigheternas arbete med att hantera den, genom rättskedjans olika faser och inom många av rättsväsendets verksamheter. En stor del av forsknings- och utvecklingsverksamheten bedrivs på direkt uppdrag av regeringen. Den resterande delen av verksamheten består av projekt som belyser angelägna utmaningar eller utvecklingsområden hos centrala målgrupper som Brå identifierat tillsammans med berörda myndigheter. I likhet med tidigare år kommer verksamheten även under kommande år att resultera i ny kunskap om brottslighet och rättsväsendets verksamheter. Därutöver är det mycket angeläget att Brå nu även ökar volymen i kunskapsproduktionen, både för att tillmötesgå behovet av kunskap och för att bidra till verksamhetsutvecklingen inom rättsväsendet.

Förstärkt kapacitet att bedriva forskning

I praktiken innebär regeringens satsning på myndigheten en förstärkt förmåga att bedriva forsknings- och utvecklingsverksamhet. Tidigare konstaterades att en stor del av anslagsförstärkningen behöver användas för att kompensera för att den tidigare satsningen på statistikverksamheten har gjorts på bekostnad av myndighetens forskningsverksamhet. Myndighetens justerade anslagsnivå innebär att utsikterna för en ökad produktionskapacitet är goda, men en sådan satsning förväntas på grund av den tid rekryteringsprocessen tar få full effekt tidigast 2018. Under perioden som detta budgetunderlag avser kommer Brå att avsevärt ha förstärkt forskningskapaciteten och således ha betydligt bättre förutsättningar att bedriva forskning som har myndigheternas verksamhet i fokus och som ger underlag för att ge myndigheterna stöd, men även forskning gällande brottsutvecklingen. Den ökade kapaciteten innebär också att beredskapen för att genomföra regeringsuppdrag ökar, samtidigt som myndigheten kan driva en verksamhet som möter de andra myndigheternas behov av kunskap inom rättsväsendets ansvarsområde. Detta är särskilt viktigt med tanke på att det finns ett uppdämt kunskapsbehov till följd av att en stor del av anslagsförstärkningen de senaste åren gått till att täcka ökade it-kostnader och inte till forskningsverksamhet.

Fortsatt starkt stöd till rättsväsendets verksamhetsutveckling

I syfte att stärka Brås roll som kunskapscentrum för rättsväsendet, och för att säkerställa att den kunskap Brå genererar är efterfrågad, behovsanpassad och kan tas tillvara av målgrupperna, har Brå etablerat ett samråd med flera av de centrala myndigheterna i rättsväsendet. Genom samarbetet får Brå del av myndigheternas centrala erfarenheter, bedömningar och önskemål inför att nya projekt ska startas och redan påbörjade projekt ska redovisas. Vidare ökar det också möjligheterna att hitta rätt kanaler ut i myndigheterna, såväl under projekttiden som för de färdiga produkterna. Genom samrådet får Brå även kännedom om myndigheternas mest angelägna utvecklingsbehov, vilket ökar möjligheterna att bistå med kunskap. På detta sätt är det fördjupade samrådet en central del i den förstärkta förmågan att identifiera angelägna utvecklingsbehov i rättsväsendet.

Arbetet med att identifiera angelägna utvecklingsområden är en viktig kanal genom vilken myndigheten kan tydliggöra för regeringen vilka områden som bedöms vara särskilt viktiga att belysa genom forskningsinsatser. De utvecklingsområden som Brå tidigare identifierat som angelägna inom rättsväsendet har årligen rapporterats till regeringen och resulterat i flera regeringsuppdrag. Ett exempel är de regeringsuppdrag som myndigheten på kort tid erhållit om att belysa olika perspektiv på socialt utsatta områden, där regeringen ser det som angeläget att vidta åtgärder som kan bidra till att förändra situationen så att brottsligheten kan förebyggas och tryggheten öka. Under 2016 publicerade Brå en kunskapsöversikt som belyste insatser mot brott och otrygghet i socialt utsatta områden. Brå bedriver dessutom ett pågående regeringsuppdrag som syftar till att belysa kvinnors och mäns trygghet, förtroende för och relation till rättsväsendet i socialt utsatta områden. Därtill kommer ett nytt regeringsuppdrag att, med utgångspunkt i den nationella trygghetsundersökningen, redovisa utsatthet för brott, trygghet och förtroende för rättsväsendet i socialt utsatta områden.

Fortsatt fokus på att stärka stödet till rättsväsendets myndigheter

I enlighet med förväntningar och återrapporteringskrav i myndighetens regleringsbrev, fortsätter Brå under 2017, men också under 2018–2020, att ge myndigheterna i rättsväsendet stöd genom att överföra kunskap och därigenom bidra till att arbetssätt och verksamheter vid myndigheterna utvecklas. I enlighet med regeringens vilja kommer myndigheten under 2017 att lägga särskilt fokus på stöd till rättsväsendets myndigheter i deras insatser som riktas mot socialt utsatta områden.

För att kunna bidra med stöd av hög kvalitet är det viktigt att detta genomsyrar hela forskningsverksamheten, från planeringsstadiet och valet av analysobjekt till genomförandet och redovisningen. Därtill är det viktigt att kunskap och verktyg presenteras för målgrupperna på ett sätt som, exempelvis genom ord- och bildval, gör det lättare att uppnå de jämställdhetspolitiska målen. Rättsväsendet behöver kunna hantera att män och kvinnor till stor del både utsätts för och begår olika typer av brott, och ta hänsyn till likheter respektive skillnader mellan könen där så är påkallat. Förutsättningarna för detta kommer att förbättras till följd av Brås arbete med att jämställdhetsintegrera myndighetens produktion, vad gäller såväl kunskapsproduktion som kommunikation. Målet med arbetet, som bedrivs under åren 2016–2018, är att Brås målgrupper ska arbeta utifrån ett jämställdhetsperspektiv inom sina respektive områden, genom att Brå tagit fram underlag, verktyg och kunskap där sådana perspektiv beaktas.

I linje med regeringens styrning och intentioner ska Brå under åren 2018–2020 intensifiera sina forskningsinsatser och utveckla verksamheten så att den i ännu större utsträckning kan bidra till kunskaps- och metodutveckling inom rättsväsendet och kriminalpolitiken i stort. Regeringen och rättsväsendet ska ha tillgång till beslutsunderlag av hög kvalitet i sitt arbete med att förbättra och effektivisera verksamheterna. Brå bedömer att det arbete som genomförts – framför allt gällande stöd till rättsväsendets myndigheter, insatser för att förbättra spridningen av myndighetens resultat samt ett nära och förstärkt samarbete med rättsväsendets myndigheter för att identifiera angelägna utvecklingsområden – har varit mycket positivt. Brå avser därför att fortsätta att utveckla

dessa tre områden. Det är därför angeläget att de utökade resurserna nu omsätts i verksamhet som tillmötesgår de behov som identifierats genom tidigare års arbete.

3. Utveckling av lokalt brottsförebyggande arbete

Det brottsförebyggande arbetet är en central del i att skapa ett tryggt samhälle för alla. Kostnaderna för social utsatthet och kriminalitet är stora och att förhindra att brott begås innebär därmed en stor vinst för såväl samhället som enskilda individer. Genom breda och långsiktiga brottsförebyggande åtgärder kan de samhällsliga och ekonomiska kostnaderna minska, samtidigt som mycket mänskligt lidande förhindras. Regeringens ambition är därför att det ska finnas ett strukturerat brottsförebyggande arbete över hela landet, som bedrivs på såväl lokal som regional och nationell nivå och som inkluderar ett brett spektrum av åtgärder. För att nå framgång krävs att arbetet bygger på kunskap; med relevanta problembeskrivningar och med forskning och utvärdering som grund finns det goda möjligheter att utveckla det brottsförebyggande arbetet.

Förstärkt brottsförebyggande arbete

Redan i budgetpropositionen för 2015 uttalade regeringen en ambition om att förstärka och utveckla det brottsförebyggande arbetet, och i september 2015 fick Brå i uppdrag att ta fram ett förslag till förstärkt stöd och samordning av det brottsförebyggande arbetet. De förslag som Brå förde fram har tagits emot av regeringen, och merparten har omsatts i regeringens satsning på brottsförebyggande arbete.

I syfte att skapa likvärdiga förutsättningar för att bedriva ett kunskapsbaserat och effektivt brottsförebyggande arbete över hela landet har regeringen tagit initiativ till en nationell brottsförebyggande satsning, där den förstärkning som Brottsförebyggande rådet fick genom budgetpropositionen för 2016 för att skapa en nationell stöd- och samordningsfunktion är en av grundpelarna. Regeringen avser också att tillsätta en nationell samordnare som ska fungera som ett stöd och en länk mellan de aktörer i samhället som på olika sätt kan bidra till att förebygga brott. För att skapa förutsättningar för ett långsiktigt och strukturerat brottsförebyggande arbete inom alla samhällssektorer kommer regeringen även att ta fram ett nytt nationellt brottsförebyggande program.

Ökad ambition i myndighetens brottsförebyggande arbete

Med början redan under 2016 har Brås stödarbete i hög grad fokuserats på att öka de lokala aktörernas förmåga att gemensamt förebygga lokala brottsproblem, inklusive brottsrelaterad otrygghet. Detta kommer att gälla även för kommande år. Därtill kommer Brå att verka för att det lokala brottsförebyggande arbetet på samtliga samhällsnivåer ska prioriteras högre.

Myndighetens löpande åtaganden inom det brottsförebyggande området behöver vidmakthållas. Brå kommer därför även fortsättningsvis att delta i arbetet med *European Crime Prevention Awards (ECPA)*, arrangera konferensen *Råd för framtiden*, lämna metodstöd till utvecklingsprojekt och bedriva samt utveckla myndighetens system för omvärldsbevakning. Därtill bedriver myndigheten ett antal projekt som sträcker

sig över kortare och längre tid. Ett prioriterat område som myndigheten arbetar med är metodutveckling med inriktning mot socialt utsatta områden, situationell brottsprevention och it-relaterad brottslighet. Myndigheten kommer också att genomföra den webbaserade utbildningen i brottsförebyggande arbete som tagits fram under 2016. Dessutom planerar Brå att fortsätta arbetet med att lämna processtöd till vissa typkommuner, det vill säga till ett urval kommuner som uppfyller något av följande kriterier: en liten kommun med begränsade resurser, en kommun som står i begrepp att starta upp ett brottsförebyggande arbete eller en kommun som arbetar för att fördjupa samverkan mellan kommun och polis.

Regeringens nationella brottsförebyggande program kommer att resultera i ett antal uppgifter som behöver prioriteras under kommande år. Insatserna innebär en förstärkning och fördjupning av myndighetens befintliga arbete på området och bidrar till rättsväsendets mål om minskad brottslighet och ökad trygghet. På uppdrag av regeringen kommer Brå redan under 2017 att genomföra en kunskapsöversikt över befintliga studier om kostnader för brott och vinster med brottsförebyggande arbete.

En etablerad nätverksstruktur mellan nationella aktörer på det brottsförebyggande området bidrar till samordning, till kunskaps- och erfarenhetsutbyte och till förmågan att identifiera problemområden och bidra med lösningar. En viktig uppgift för Brå blir därför att inrätta en sådan nätverksstruktur, som med tiden kan övergå i löpande verksamhet. En annan central uppgift för myndigheten blir att lämna stöd till den nationella samordnaren som regeringen tillsätter på området. I samverkan med den nationella samordnaren för brottsförebyggande arbete ska Brå bistå länsstyrelserna i deras regionala samordning av brottsförebyggande arbete. Därtill kommer Brå årligen att ta fram en rapport om hur det brottsförebyggande arbetet har bedrivits. Rapporten beskriver myndighetens eget arbete, men ger även en övergripande bild av hur det brottsförebyggande arbete som bedrivits på lokal, regional och nationell nivå i övrigt har utvecklats.

Den pågående och omfattande nationella satsningen på brottsförebyggande arbete som regeringen genomför har hittills inneburit att Brå med kort varsel dimensionerat om verksamheten. Osäkerheten i vilka konkreta uppdrag som regeringen skulle lägga på Brå liksom i uppdragens omfattning har i hög grad påverkat förutsättningarna för planering för innevarande och kommande år. Myndigheten bedömer emellertid i dagsläget, med den tolkning som gjorts av regeringens uppdrag inom området, att uppdragen kommer att kunna genomföras inom ramen för myndighetens aviserade nivåer för anslag 1:15 *Bidrag till brottsförebyggande arbete*. För de fall det skulle visa sig att regeringens ambition vad gäller området brottsförebyggande arbete är ännu högre, kan det bli nödvändigt för Brå att återkomma med en hemställan om anslagsförstärkning i samband med ordinarie budgetunderlag.

Förslag till finansiering av Brås verksamhet åren 2018–2020

Den ekonomiska situationen inför perioden 2018–2020 präglas i stor utsträckning av att myndigheten nu fått kompensation för den resursallokering myndigheten tvingats göra, som en direkt följd av att regeringens särskilda finansiering av arbetet med att digitalisera rättsväsendets informationsförsörjning uteblivit och myndigheten själv fått stå för kostnaderna. Fram till 2017 har Brå hanterat kostnadsökningen genom verksamhetsprioriteringar, planerat anslagssparande, besparingar och effektiviseringar inom verksamheten samt genom att belasta anslag 1:15 *Bidrag till lokalt brottsförebyggande arbete* med overheadkostnader. Den huvudsakliga förklaringen till anslagssparandet är att de it-rekryteringar som planerats för att klara de höga kraven på statistikutvecklingen försenats. Den uteblivna verksamhet som detta innebär kommer att behöva genomföras under 2017 och leder därför till en försenad nyttorealisering.

Ny anslagsnivå säkerställer myndighetens verksamhet

Som en direkt konsekvens av att ytterligare medel tillförts myndigheten från och med 2017 kommer Brå att kunna prioritera de forskningsinsatser som regeringen lyft fram som önskvärda och som beskrivits tidigare. Brå får möjlighet att intensifiera forskningsarbetet, med ökad kunskapsproduktion som resultat. Detta leder till att Brå i större utsträckning kan bistå rättsväsendets myndigheter med kunskap och stöd i deras verksamhetsutveckling. En sådan utveckling är positiv eftersom rättsväsendets efterfrågan på kunskap och stöd från Brå har ökat. En annan viktig effekt av resursförstärkningen är att resursallokeringen till statistikverksamheten kan kvarstå och medför att arbetet med att utveckla nya statistikprodukter kan fortsätta i oförminskad takt.

Brå bedömer att det för åren 2018–2020 inte behövs någon förstärkning av anslaget 1:7 *Brottsförebyggande rådet*, utöver sedvanlig justering med pris- och löneomräkning. I stället kommer myndigheten under kommande år att arbeta för att verksamheten ska dimensioneras utifrån de nu beslutade och för kommande år aviserade anslagsnivåerna. I bedömningen ingår att fullfölja den redan gjorda satsningen som aktualiserades av det omfattande informationssamarbetet i rättsväsendet och att kompensera för den uteblivna satsningen på myndighetens forsknings- och utvecklingsverksamhet som satsningen på informationssamarbetet innebar.

Självfallet är det svårt att bedöma kostnadsläget och därmed finansieringsbehovet för såväl statistiken som för forskningsverksamheten längre fram i tiden. Det är inte uteslutet att resursbehoven kommer att öka framöver. Inte minst på grund av att det myndighetsgemensamma arbetet med att digitalisera rättsväsendets informationsförsörjning av allt att döma kommer att intensifieras, vilket är en direkt följd av att myndigheterna inom rättsväsendet gemensamt ska beskriva en plan för hur det fortsatta digitaliseringsarbetet ska bedrivas. De ständigt högre krav som såväl EU som Statistiska centralbyrån, SCB, ställer på Brå

krav som såväl EU som Statistiska centralbyrån, SCB, ställer på Brå som statistikansvarig myndighet, bidrar även till att myndighetens anslagsnivåer kan komma att behöva justeras. Eventuella ökade förväntningar från regeringen på myndighetens forskningsproduktion skulle också påverka resursbehovet under kommande år.

Storleken på anslaget *1:15 Bidrag till lokalt brottsförebyggande arbete* höjdes avsevärt 2016, efter att ha varit oförändrat sedan mitten av 2000-talet. Inför 2017 höjdes anslaget ytterligare, med motivet att de ytterligare medel som tillfördes anslaget skulle disponeras av länsstyrelserna i enlighet med regeringens särskilda satsning på deras brottsförebyggande arbete. För att Brås verksamhet som syftar till att utveckla stödet till det brottsförebyggande arbetet inte med tiden ska urholkas, föreslår Brå att även detta anslag årligen justeras med hänsyn till kostnadsutvecklingen i statlig verksamhet. Mot denna bakgrund bedömer Brå att det under treårsperioden 2018–2020 inte finns något behov av att förstärka anslag *1:15 Bidrag till lokalt brottsförebyggande arbete* annat än för att justera med pris- och löneomräkning.

Översikt av anslagsfinansierad verksamhet samt lån i Riksgälden

Tabell 1. Anslagsfinansierad verksamhet (tkr)

	År 2016 Utfall	År 2017 Prognos	År 2018 Beräkn.	År 2019 Beräkn.	År 2020 Beräkn.
Anslag					
Uo 04 01 007	96 018	111 476	113 581	115 926	118 473
Uo 04 01 015 ap.1*	21 473	22 157	22 711	23 279	23 861
Uo 04 01 015 ap.2	0	25 000	25 000	25 000	25 000
Uo 01 06 001	100	1 248	0	0	0
Avgiftsinkomster som disponeras	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500
Övriga inkomster som disponeras	6 740	6 000	5 500	5 500	5 500
Summa	125 831	167 381	168 292	171 205	174 334

* Beräknad PLO-effekt på 2,5 % fr.o.m. 2018

Tabell 2. Verksamhetsinvesteringar (tkr)

	År 2016 Utfall	År 2017 Prognos	År 2018 Beräkn.	År 2019 Beräkn.	År 2020 Beräkn.	År 2021 Beräkn.
Immateriella investeringar						
Datasystem, rättigheter m.m.	384	320	0	0	0	0
Materiella investeringar						
Maskiner, inventarier och installationer m.m.	697	1 653	1 500	1 500	1 500	1 500
Byggnader, mark och annan fast egendom	1 128	676	0	0	0	0
Övriga verksamhetsinvesteringar	0	0	0	0	0	0
Summa verksamhetsinvesteringar	2 209	2 649	1 500	1 500	1 500	1 500
Finansiering						
Lån i Riksgäldskontoret (2 kap. 1 § kapitalförsörjningsförordningen)	2 209	2 649	1 500	1 500	1 500	1 500
Bidrag (2 kap. 3 § kapitalförsörjningsförordningen)	0	0	0	0	0	0
Finansiell leasing (2 kap. 5 § kapitalförsörjningsförordningen)	0	0	0	0	0	0
Anslag (efter medgivande av regeringen)	0	0	0	0	0	0
Summa finansiering	2 209	2 649	1 500	1 500	1 500	1 500

Tabell 3. Låneram och räntor för verksamhetsinvesteringar (tkr)

	År 2016	År 2017	År 2018	År 2019	År 2020	År 2021
	Utfall	Prognos	Beräkn.	Beräkn.	Beräkn.	Beräkn.
IB lån i Riksgäldskontoret	2 494	3 623	4 426	3 962	3 443	3 553
Nyupplåning (+)	2 209	2 649	1 500	1 500	1 500	1 500
Amorteringar (-)	-1 080	-1 846	-1 964	-2 019	-1 390	-1 579
UB lån i Riksgäldskontoret	3 623	4 426	3 962	3 443	3 553	3 474
Beslutad/föreslagen låneram	5 500	5 500	5 500	5 500	5 500	5 500
Ränteutgifter	84	95	85	92	93	89
Finansiering av räntor och avskrivningar						
Utgiftsområde 4 anslag 1:7 ap 1	1 164	1 941	2 049	2 111	1 483	1 668
Övrig finansiering	0	0	0	0	0	0

Brotsförebyggande rådet/National Council for Crime Prevention

BOX 1386/TEGNÉRGATAN 23, SE-111 93 STOCKHOLM, SWEDEN

TELEFON +46 (0)8 527 58 400 • FAX +46 (0)8 527 58 400 • E-POST INFO@BRA.SE • WWW.BRA.SE

URN:NBN:SE:BRA-699